

POTVRDENIE VÝSKYTU ASOCIÁCIE *CHARETUM HISPIDAE* MARGELOF 1947 V BLÍZKOM OKOLÍ HLOHOVCA

Miroslava Malovcová-Staníková

Abstract: *Confirmation of occurrence of association Charetum hispidae Margelof 1947 in the vicinity of Hlohovec Town. The association of Charetum hispidae is rare in Slovakia. The locality is situated about 500 m SW of Hlohovec Town at the floodplain of the Váh River behind a dike. Community covers a continuous area of ca. 150 m² of an oxbow, area is substantially larger than in 2003. The dominating Chara hispida creates 90-100 % of this area.*

Key words: Slovakia, the Váh River, submerged plant communities, macroscopic algae

Úvod

Charetum hispidae je na Slovensku vzácnym spoločenstvom. Charakteristický taxón *Chara hispida* je zaradený do Červenej knihy Slovenska 4 (Kotlaba 1995). Asociácia bola publikovaná z Borskej nížiny (Husák, Oťaheľová 1985), z Podunajskej roviny (Oťaheľová 2001) a z blízkeho okolia Hlohovca (Malovcová-Staníková 2003). Okrem toho bol druh *Chara hispida* pozorovaný aj v rekreačnom štrkovisku Slnčné jazerá v Senci (Horecká 1994).

Materiál a metódy

Výskyt asociácie sa potvrdil v rámci riešenia výskumnej úlohy „Štúdium vybraných mokraďových spoločenstiev Slovenska“, ktorá sa rieši ako čiastková úloha v rámci Akčného plánu pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku (úlohy „Monitorovanie rozšírenia vybraných komponentov biodiverzity Slovenska s akcentom na plánovitý odber a múzejnú dokumentáciu vzácných a ohrozených zložiek bioty v zbierkach PM SNM“). Terénne práce sa urobili vo vegetačnej sezóne v roku 2004. Pri fytoecologickom výskume rastlinných spoločenstiev sa použili klasické metódy zurišsko-montPELLIERSKEJ školy (Braun-Blanquet 1964).

Mená nižších a vyšších rastlín sú uvedené podľa zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (Marhold, Hindák 1998), kategórie ohrozenosti a vzácnosti taxónov nižších a vyšších rastlín sú uvedené podľa prác Hindák, Hindáková (2001) a Feráková et al. (2001). Uvedenie mena syntaxónu sa pridržalo práce Oťaheľová (2001).

Výsledky

Lokalita, kde bola asociácia *Charetum hispidae* zaznamenaná minulý rok (Malovcová-Staníková 2003) sa nachádza ca. 500 m juhozápadne od Hlohovca na ľavom brehu Váhu za protipovodňovou hrádzou. Stanovište tvorí zvyšok mŕtveho ramena

s hĺbkou ca. do 1 m. Na rozdiel od minulého roku spoločenstvo pokrýva podstatne väčšiu plochu ca. 150 m², dominantný druh *Chara hispida* (EN) tvorí 90 – 100 % tejto plochy. Porasty sú v kontakte s trstinovými spoločenstvami *Typhetum angustifoliae* Pignatti 1953, *T. latifoliae* Lang 1973 a *Phragmitetum vulgaris* von Soó 1927.

Floristické zloženie spoločenstva *Charetum hispidae* dokumentujú nasledovné fytoecologické zápisy.

Zápis č. 1: Nitrianska pahorkatina, Hlohovec, ca. 500 m juhozápadne od mesta, ľavý breh Váhu, zvyšok mŕtveho ramena, na ploche minuloročného zápisu; plocha 25 m²; hĺbka ca. 1 m; pokryvnosť E_C 90 %; mapový štvorec 7572; dátum 31. 5. 2004: *Chara hispida* 3, *Batrachium aquatile* 2, *Potamogeton acutifolius* 1.

Zápis č. 2: Nitrianska pahorkatina, Hlohovec, ca. 500 m juhozápadne od mesta, ľavý breh Váhu, zvyšok mŕtveho ramena, severovýchodne od predchádzajúceho zápisu; plocha 25 m²; hĺbka ca. 50 cm; pokryvnosť E_C 95 %; mapový štvorec 7572; dátum 15. 8. 2004: *Chara hispida* 5, *Alisma plantago-aquatica* +.

Zápis č. 3: Nitrianska pahorkatina, Hlohovec, ca. 500 m juhozápadne od mesta, ľavý breh Váhu, zvyšok mŕtveho ramena, severne od predchádzajúceho zápisu; plocha 25 m²; hĺbka ca. 60 cm; pokryvnosť E_C 100 %; mapový štvorec 7572; dátum 15. 8. 2004: *Chara hispida* 5, *Alisma plantago-aquatica* +, *Typha latifolia* +.

Zápis č. 4: Nitrianska pahorkatina, Hlohovec, ca. 500 m juhozápadne od mesta, ľavý breh Váhu, zvyšok mŕtveho ramena, severne od predchádzajúceho zápisu; plocha 25 m²; hĺbka ca. 70 cm; pokryvnosť E_C 100 %; mapový štvorec 7572; dátum 15. 8. 2004: *Chara hispida* 5, *Bolboschoenus maritimus* 1, *Alisma plantago-aquatica* +, *Typha angustifolia* +.

Podľa návrhu kritérií pre pripravovanú Červenú knihu vzácných a ohrozených rastlinných spoločenstiev Slovenska (Valachovič 2001) sa asociácia charakterizuje ako vzácné spoločenstvo. Z ohrozených druhov vyšších rastlín sa v spoločenstve zaznamenali druhy *Bolboschoenus maritimus* (EN), *Batrachium aquatile* (VU) a *Potamogeton acutifolius* (VU).

Záver

Výskyt asociácie *Charetum hispidae* bol opätovným výskumom na vyššie uvedenej lokalite po roku potvrdený.

Tento príspevok bol podporený projektom č. 07G0208 A039 Biodiverzita 001.

Literatúra

- BRAUN-BLANQUET, J., 1964: Pflanzensozologie. Grundzüge der Vegetationskunde. Ed. 3. Springer, Wien et New York. 865 pp.
- FERÁKOVÁ, V., MAGLOCKÝ, Š., MARHOLD, K., 2001: Červený zoznam papraďorastov a semenných rastlín Slovenska (december 2001). - In: Baláž, D., Marhold, K., Urban, P. (eds), Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, *Ochr. Prír.*, Banská Bystrica, 20 (Suppl.): 44 – 77.
- HINDÁK, F., HINDÁKOVÁ, A., 2001: Červený zoznam siníc/cyanobaktérií a rias Slovenska 2. verzia (december 2001). - In: Baláž, D., Marhold, K., Urban, P. (eds), Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, *Ochr. Prír.*, Banská Bystrica, 20 (Suppl.): 14 – 22.

- HORECKÁ, M., 1994: Hydrobiologický výskum rekreačného štrkoviskového jazera v Senci vo vzťahu k hygienickej kvalite vody. Kandidátska dizertačná práca. Depon. in Botanický ústav SAV Bratislava.
- HUSÁK, Š., OŤAHELOVÁ, H., 1985: Vzácné spoločenstvá chár na Záhorskej nížine. *Pam. a Prír.*, Bratislava, 15: 32 - 33.
- KOTLABA, F. (ed.), 1995: Červená kniha 4, Sinice a riasy, Huby, Lišajníky, Machorasty. *Príroda*, Bratislava. 220 pp.
- MALOVCOVÁ-STANÍKOVÁ, M., 2003: Nová lokalita asociácie *Charetum hispidae* Magrelof 1947 v blízkom okolí Hlohovca. *Acta Rer. Natur. Mus. Nat. Slov.*, Bratislava, 49: 52 – 54.
- MARHOLD, K., HINDÁK, F. (eds), 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava. 687 pp.
- OŤAHELOVÁ, H., 2001: *Charetea fragilis*. – In: Valachovič M. (ed.), Rastlinné spoločenstvá Slovenska. 3. Vegetácia mokradí. Veda, Bratislava, pp. 393 - 406.
- VALACHOVIČ, M., 2001: Návrh kritérií pre pripravovanú červenú knihu vzácných a ohrozených rastlinných spoločenstiev Slovenska. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, Bratislava, 23: 187 - 195.

Adresa autora:

Mgr. Miroslava Malovcová-Staníková, PhD.; Slovenské národné múzeum – Prírodovedné múzeum, Vajanského náb. 2, P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava 16, Slovenská republika; e-mail: botanika@snm.sk